

4. Ding XiaoSong. Stylistic Features of the Advertising Slogan. Retrieved from: <https://www.translationdirectory.com/article49.htm>.
5. Cuddon John Anthony. The Penguin Dictionary of Literary Terms and Literary Theory / Cuddon John Anthony. London: Penguin Books Ltd, 1999.
6. Zembytska M. Stylistic features of English advertising slogans / M. Zembytska, Yu. Mazur // Львівський філологічний часопис. 2018. № 4. С. 39-43.
Zembytska M. Stylistic features of English advertising slogans / M. Zembytska, Yu. Mazur // Lvivskiy filolohichny chasopys. 2018. № 4. S. 39-43.
7. Brandon Specktor. 9 Great Words You Never Knew Were Gaelic. Retrieved from: <https://www.rd.com/culture/gaelic-words/>
8. Slogan Definition of Slogan by Lexico. Retrieved from: <https://www.lexico.com/en/definition/slogan>
9. What is a slogan? definition and meaning – BusinessDictionary.com. Retrieved from: <http://www.businessdictionary.com/definition/slogan.html>
10. Epiphora – Examples and Definition of Epiphora. Retrieved from: <https://literarydevices.net/epiphora/>
11. 100+ Famous Slogans and Brand Taglines. Retrieved from: <https://chartcons.com/100-famous-slogans/>
12. 100+ Greatest Advertising Slogans of All Time [Updated 2019] - LOGO. Retrieved from: <http://www.adglitz.com/blog/2010/08/top-n-best-100-ad-slogans-taglines-punchlines-advertising-campaigns>
13. The 100 Best Advertising Taglines Ever. Retrieved from: <https://www.thebalancecareers.com/best-advertising-taglines-ever-39208>.

УДК : 811.81'373.7

DOI:<https://doi.org/10.31861/gph2020.823.107-112>

**Казимір І.
(Кам'янець-Подільський)**

ФУНКЦІЙНИЙ АСПЕКТ НОМІНАТИВНИХ ОДИНИЦЬ НА МАТЕРІАЛІ АФОРИСТИЧНОГО ФОНДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Реферована стаття пропонує розглянути характерні особливості функціонування цитатно-афористичного фонду англійської мови на матеріалі ептонімів В. Шекспіра та проаналізувати характерні ептонімам функції у тексті та дискурсі. Проаналізовано такі функції ептонімів, як: номінативна, парольна, людична та персуазивна.

Ключові слова: афористичний фонд, ептоніми, прецедентність, подвійна аплікація.

Статья предлагает рассмотреть характерные особенности функционирования цитатно-афористического фонда английского языка на материале эпонимов В. Шекспира и проанализировать характерные эпонимам функции в тексте и дискурсе. Проанализированы такие функции эпонимов, как: номинативная, парольная, людическая и персуазивная.

Ключевые слова: афористический фонд, эпонимы, прецедентность, двойная аппликация.

The given article suggests considering the peculiar features of the functioning of the aphoristic fund of the English language on the basis of W. Shakespeare's eponyms and to analyzing the functions in text and discourse. Nominative, parole, ludic and persuasive functions in the following article were represented.

The eponyms are considered to be influenced by external and internal factors. Internal factors are that most of the eponyms are characterized by its nominative nature. This allows speaker not only to name the event, the state of things, but also to give an assessment, promote the emotional sphere of the interlocutor, theatrical speech and draw to the language game. In addition, one should test an interlocutor for his or her affiliation with a particular social group (parole function). External factors are conditioned by the associative nature of the formation of a particular expression: phenomenon, situation → eponym.

Analysis of the speech realization of W. Shakespeare's eponyms by the speakers indicated the activity of the nominative function. The nominativeness of linguistic phenomena indicates that the eponyms have the capacity for conceptual appeal. This fact appealed to an approximate methodology that will allow us to consider the concept of FWV in our study.

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістиці відзначаємо зростаючий інтерес науковців до вивчення англомовних ептонімів як прецедентних феноменів у функціональному аспекті. Вважаємо, що аналіз мовленнєвої реалізації ептонімів В. Шекспіра є невід'ємним аспектом для досягнення принципу комплексності нашого дослідження.

Мета статті. У нашому дослідженні розглянемо передусім функції ептонімів у якості прецедентних феноменів англійського лінгвосоціуму. Досліджуючи функції ептонімів В. Шекспіра, послуговуємося класифікаціями дослідників Г. Г. Слишкіна та Е. О. Наумової. Виділяємо такі функції ептонімів, як: номінативна, парольна, людична та персуазивна. Оформлення посилань у нашому дослідженні зумовлюється фіксацією в електронних виданнях. Для журналу "Guardian" [GUARDIAN], "General Health Economics" [General] та "Anadolu Post" [Anadolu] вказуємо рік і місяць видання.

Ми послуговуємося сучасним поняттям "дискурс" – як зв'язний текст з усіма екстралінгвальними чинниками, тобто мови, "зануреної у життя" [3].

Що ж стосується обґрунтування вибору мовленнєвої реалізації, то ми зосереджуємося на публіцистичному матеріалі, оскільки вважаємо, що публіцистика спроможна надати більш достовірні дані стосовно вживання прецедентних феноменів. Автори публіцистичних текстів звертаються до загальновідомих висловів, мотивуючи це колективним мовним досвідом. На основі публіцистичних джерел ми проаналізуємо основні функції ептонімів В. Шекспіра у мовленнєвій реалізації англійського лінгвосоціуму.

Виклад основного матеріалу дослідження. У дослідженні ми звертаємося до теорій прецедентності та інтертекстуальності, де особливу увагу привертають цитати прецедентної особистості В. Шекспіра, які, за нашими даними, зафіксовано в лексикографічних джерелах. На думку багатьох учених, у такий спосіб можна визначити доміанти фразеологічної картини світу В. Шекспіра та ціннісні орієнтири, що превалюють у національній свідомості.

Номінативна функція характеризується позначенням того, що є у свідомості людини: особи, об'єкти, переживання, події, дії, якості. Ептоніми виступають уже готовими репрезентантами-дійсності із попередньо-засвоєних текстів [1, с. 314-315]. Внутрішня форма ептоніма виконує конотативну функцію шляхом емоційно-оцінної шкали. Мовець віднаходить ментальну "картинку", тобто шаблонну ситуацію, обрану з ряду інших ситуацій асоціативно-генетичним шляхом [2, с. 248]. Для прикладу, візьмемо рядки із заголовку статті:

Suit the action to the word, the word to the action: Hypothetical choices and real decisions in Medicare Part D. Стаття знаходиться на сайті національного центру з питань біотехнологій Сполучених Штатів Америки.

Стаття репрезентує не умовні слова, а саме реальні дії, які проводяться науковцями-лікарями стосовно проблеми видачі ліків за рецептом особам літнього віку: *Elements that strengthen consumer choice feature prominently in the design of public insurance markets, for instance in the United States in the recent introduction of prescription drug coverage for older individuals via Medicare Part D. In this paper, we investigate whether hypothetical choice experiments can serve as a tool in this process. We combine data from hypothetical and real plan choices, elicited around the time of the introduction of Medicare Part D. We first analyze how well the hypothetical choice data predict willingness to pay and market shares at the aggregate level. We then analyze predictions at the individual level, in particular how insurance demand varies with observable characteristics. We also explore whether the extent of adverse selection can be predicted using hypothetical choice data alone* [J. Health Econ. 2013 Dec.].

Називаючи статтю:

"Suit the action to the word the word to the action", автор апелює до добре відомої шекспірівської фрази із трагедії "Hamlet". Онлайн-словники пояснюють цю фразу, як людина-еталон, яка дотримується своїх слів. У такий спосіб ептонім апелює до досвіду респондентів, викликаючи у свідомості певну прецедентну ситуацію, взяту із прецедентного тексту.

Акт номінації знаходимо у наступному заголовку статті Роджера Монтгомера [General: Mar 23, 2017]: FRIENDS, ROMANS, COUNTRYMEN, LEND ME YOUR EARS! Фраза використовується здебільшого на початку промови, статті, закликаючи до слухання промовця. Ептонім апелює до відомої шекспірівської фрази із трагедії "Julius Caesar". Проілюструємо акт подвійної аплікації на прикладі асоціативного ланцюга: прецедентний вислів → прецедентна ситуація → прецедентний текст.

Іншим наочним прикладом може слугувати фрагмент із заголовка статті Шарлота Казара [May 10, 2016]: To have an itching palm, що апелює до шекспірівського: Let me tell you, Cassius, you yourself, are much condemned to have an itching palm “Julius Caesar”.

Фраза перекладається ідіоматичними словниками як ознака вигоди, корупції та нечесності. Автор статті, використовуючи шекспірівську фразу, звершує акт номінації. Імплементація ептонімів у мовленні сприяє економії мовних знаків.

Знаходимо шекспірівський ептонім “cakes and ale” у назві політичної статті “No More Cakes And Ale” [Guardian, July 2007]. Для економії мовних знаків автор звертається до шекспірівського словосполучення, яке характеризує поняття “веселощі”.

Номінативну функцію ептонімів знаходимо у зверненні до вислову В. Шекспіра “green-eyed monster” у заголовку статті психологічного змісту: Career envy: the green-eyed monster under the desk [Guardian, March, 2015].

Зелені очі асоціюються англійським лінгвосоціумом із поняттям “зздрощі”. Яскравий приклад твердження дослідниці ептонімів Н. А. Оніщенко про те, що ептонім може апелювати до концепту [5]. Отже, номінативна сутність ептонімів уможливило дослідження фразеологічної картини світу В. Шекспіра. Ептоніми інформують нас про певний стан речей і вказують на відношення мовця до подій, які описуються. Вважаємо, що звертаючись до номінативної функції, мовець звершує економію мовних знаків. За допомогою відносно малого обсягу респондент має змогу висловити глибокий зміст та величезний діапазон почуттів та оцінок. Підсумуємо, що номінативна функція є основною з-поміж інших та здебільшого реалізовується у заголовках.

Основним завданням персуазивної функції ептонімів є вплив на адресата, який реалізується завдяки апеляції до авторитетної думки елітарної особистості [5]. Елітарність мовної особистості В. Шекспіра сприяє засобу переконання в англійському лінгвосоціумі.

Приклад персуазивної функції знаходимо у наведеному фрагменті:

I think the result is going to be a foregone conclusion [Guardian 2017]. Фраза знаходить свою етимологію у шекспірівському тексті із трагедії “Hamlet”: *But this denoted a foregone conclusion: 'Tis a shrewd doubt, though it be but a dream.* Спостерігаємо, що автор, послугувавшись ептонімом В. Шекспіра, виконує акт переконання, наголосивши, що результати виборів 2017 року у Великобританії є поспішними і не варто робити завчасних висновків “Othello”. Розглянемо фрагмент промови президента Сполучених Штатів Дональда Трампа: *But I never knew as bad as it would be, I never knew it would be this vile, that it would be this bad, that it would be this vicious. Nevertheless, I take all of these slings and arrows gladly for you gladly* [Anadolu Post 2016, Oct. 13]. Наведений фрагмент апелює до шекспірівської фрази із трагедії “Hamlet” : *To be, or not to be - that is the question;*

*Whether 'tis nobler in the mind to suffer
The slings and arrows of outrageous fortune,
Or to take arms against a sea of troubles,
And by opposing end them?*

У поданому прикладі Дональд Трамп послуговується шекспірівським ептонімом для досягнення ефекту захисту стосовно його непричетності у сексуальних домаганнях у відношенні двох осіб жіночої статі та водночас акту переконання стосовно його неперевершеності та першості в якості президента США на відміну від його попередника.

Вплив на реципієнта посилюється загальновідомістю ептонімів В. Шекспіра, які вважаються беззаперечними аргументами, що не потребують доказів, так як перевірені часом і досвідом попередніх поколінь. Є припущення того, що кількісна частотність виконання фрагментів персуазивної функції зафіксована в усних інтерв'ю політичного змісту.

Використання парольної функції сприяє засобу ідентифікації та референції певної лінгвокультури, соціальної групи, спільноти тощо. Реалізація цієї функції є певним індикатором “своїх” і “чужих” у мовленні [6, с. 111]. Ептоніми В. Шекспіра набули неабиякої популярності за межами англійського лінгвосоціуму, тому припускаємо, що імплементація парольної функції ептонімів В. Шекспіра сучасниками дещо втратила свою активність. Побутує думка, що не завжди активізація цитатно-афористичного фонду В. Шекспіра вважається прерогативою саме освічених людей. Однак знаходимо фрагменти парольної функції у наступних прикладах Деvida Маккая: *The first thing we do, let's kill all the lawyers* [Guardian, January 2004]. Фрагмент пояснює те, що найперше слід розібратися (досл. вбити) з юристами. Приклад активізує накладання двох функцій:

людичної (жартівливий контекст) та парольної. Парольна функція полягає у тому, що наведений фрагмент орієнтується на конкретну аудиторію – юристів.

Парольна функція активізується, головним чином, у мистецтві, як-от у заголовку статті Тані Альбін: *Vanity, thy name is a woman* [Victorianweb – електронний ресурс]. Фраза апелює до шекспірівського оригінального: *Frailty thy name is woman*. Спостерігаємо лексичну субституцію *vanity – frailty*. Втім, завдяки асоціативно-генетичному зв'язку ептонім не зазнає деептонімізації, навіть за значної кількості відтінкових значень (жіноча непостійність, складність, слабкість, нікчемність). Наведемо наступний ептонім у статті німецького автора Еллен Таллер: *Schwachheit, dein Name ist Weib* [koralle magazinde – електронний ресурс]. У німецькому лінгвосоціумі ептонім В. Шекспіра асоціюється за принципом: жінка – слабка, безпорадна, немічна тощо.

Інший приклад знаходимо у статті, зорієнтованій на групу людей з музичної сфери: *If music be the food of love, play on* [Guardian, Febr. 15].

У шекспірівському ептонімі йдеться про те, що потрібно продовжувати займатися музикою, якщо вона є ресурсом любові.

Цікавим випадком вважаємо помилкове приписування ептоніма В. Шекспіра іншому автору. Наприклад, Пол Колінз у своїй статті дає пораду, послуговуючись ептонімом В. Шекспіра з трагедії “Hamlet”: *Neither a borrower nor a lender be: For loan oft loses both itself and friend* [Guardian, May, 2004].

Автор статті закликає ніколи не позичати чи давати у борг гроші, тому що позичивши, позбудешся і грошей, і товариша.

Фактологічний матеріал засвідчив, що з-поміж усіх функцій, парольна відзначається відносно невеликою кількістю реалізації ептонімів В. Шекспіра. Припускаємо, що цьому завдав факт прецедентності цитатно-афористичного фонду В. Шекспіра.

Людична (з лат. *homo ludens* – модель індивіда, за Й. Хейзингою, який грається) функція ептонімів використовується респондентами для створення мовної гри [4] у процесі спілкування. У висловленні міститься певна загадка, відгадування якої приносить задоволення. Активізуючи людичну функцію, текст, значною мірою, набуває менш формального значення. Стилістичний прийом мовної гри отримав широке розповсюдження за часів радянської періодики, в розмовному мовленні зокрема [2, с. 260]. Дослідники вважають, що використання людичної функції ніяк не є прямим відображенням карнавалізації [там само], а навпаки, звернення до елітарної особистості у момент мовної гри сприяє привабливості під час апеляції до чужого слова.

Яскравий приклад людичної функції міститься у фрагменті статті юридичного характеру, де її автор, Девід Маккей, цитує В. Шекспіра:

The first thing we do, let's kill all the lawyers [Guardian, Jan. 2004]. Фраза ще за часів В. Шекспіра характеризувалась жартівливим змістом. Для того, щоб стати новим правителем держави, необхідно, насамперед, розправитися (розібратися) з усіма особами юриспруденції.

Використання структурних, як свідчать приклади, трансформацій уможливило прикріплення додаткових смислів у ептонімі. Так, наприклад, у фрагменті Президенту США Дональду Трампу відмовив авіа-спонсор:

Et Tu, Delta? [NY Times, June, 2017]. Можемо прослідкувати гендерну заміну у відомому ептонімі В. Шекспіра: *Et tu, Brute?*

Яскравим прикладом мовної гри вважаємо промову Девіда Кемерона, яка відбулася 6 січня 2016 року: *Th“ere was a moment, when it looked as though this reshuffle could go into its ‘twelfth night’! It was a revenge reshuffle – so it was going to be ‘as you like it’! I think, though, we can only conclude it’s turned into a ‘comedy of errors’! Perhaps ‘much ado about nothing’!* [BBC News – електронний ресурс]. Прем’єр-міністр Великобританії Девід Кемерон висміяв політичного діяча Великобританії, лідера лейбористської партії і опозиції Джеремі Корбіна у першій перетасовці партії. У фрагменті автор звертається до творчості Шекспіра, а саме до заголовків його творів: англійською “Twelfth Night”, “Much Ado About Nothing”, “Comedy of Errors” та “As You Like It”. У фрагменті міститься накладання трьох функцій: номінативної, персуазивної та людичної.

Досить популярним у сучасному суспільстві є звернення до творчості В. Шекспіра шляхом обігрування відомих творів та висловів письменника. Дональд Трамп є активною політичною особою, який часто послуговується цитатно-афористичний фонд В. Шекспіра. Цитати з текстів настільки активно перегуковуються у промовах політичних діячів, що можна простежити вияв літературної спадщини письменника у невербальних засобах. Наприклад, Дональд Трамп.

Графічно можна зобразити фрази-пародії із життя Президента Сполучених Штатів Америки Дональда Трампа та першої леді країни, Меланії Трамп, які апелюють до шекспірівського тексту. У колонці “Фрагмент із пародії” знаходяться фрази перших людей країни, які апелюють до цитатно-афористичної творчості В. Шекспіра. У більшості фрагментів спостерігається модифікація переважно шляхом лексичної субституції. Також у другому фрагменті спостерігається мовна економія знаків – імплікація.

Таблиця 1

Реалізація людичної функції на прикладі пародій із життя

№	Фрагмент із пародії	Фрагмент із первинного тексту
1.	Listen – to be, not to be, this is a tough question.	To be, or not to be, that is a question (Hamlet).
2.	Ay yi yi – there’s the rub! There’s the rub right there. When we shuffle off this mortal whatever it is – coil?	Ay, there’s a rub, for in that sleep of death what dreams may come when we have shuffled off the mortal coil (Hamlet).
3.	Friends, Romans, <u>folks</u> – listen up.	Friends, Romans, countrymen, lend me your ears (Julius Caesar).
4.	I’m not here to say Brutus is lying, but I am here to speak what I do know.	I speak not to disprove what Brutus spoke, but here I am to speak what I do know (Julius Caesar).
5.	Tomorrow, and tomorrow, and yadda yadda, the days are going by.	To-morrow, and to-morrow, and to-morrow, Creeps in this petty pace from day to day (Macbeth).
6.	Getting hit every day with the slings, the bows, the arrows, the sea of troubles – or just giving up.	The slings and arrows of outrageous fortune or to take arms against the sea of troubles (Macbeth).

Висновки та перспективи дослідження. Актуалізація ептонімів здійснюється під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів. Внутрішні фактори полягають у тому, що більшість ептонімів характеризуються номінативною природою. Це дає змогу мовцю не лише найменувати подію, стан речей, але й дати оцінку, сприяти емоційній сфері співбесідника, театралізувати свою промову та притягувати до мовної гри. Окрім цього, необхідно протестувати свого співрозмовника на приналежність його до певної соціальної групи (парольна функція). Зовнішні фактори зумовлюються асоціативною природою утворення того чи іншого вислову: явище, ситуація → ептонім. Аналіз мовленнєвої реалізації ептонімів В. Шекспіра мовцями вказав на активність саме номінативної функції. Номінативність мовних феноменів свідчить про те, що ептоніми мають здатність до поняттєвої апеляції. Цей факт послугував зверненню до апроксимативної методики, яка уможливить розгляд поняття ФКС у нашому дослідженні. До **перспективних** напрямків запропонованого дослідження відносимо детальний розгляд функційних потенцій прецедентних феноменів в аспекті їх лінгвопрагматичної реалізації.

Список літератури

1. Гак В. Г. Языковые преобразования. Москва, 1998. 736 с.
2. Дядечко Л. П. “Крылатый слова звук”, или Русская эптология. Київ, 2007. 336 с.
3. Лисенко О. М. Досвід лексикографічної фіксації фразеологічних біблєзмів: діахронічний аспект. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. філологічна. Острог, 2010. С. 396–404.
4. Нахимова Е. А. Прецедентные имена в массовой коммуникации URL : <http://www.philology.ru/linguistics2/nakhimova-07a.htm>
5. Оніщенко Н. А. Прецедентна особистість як чинник формування ептонімного фонду (на матеріалі афоризмів Й. В. Гете). Вісник Харківського національного університету : зб. наук. праць.

Сер.: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків, 2009. – № 848. – С. 72–77.

6. Шкварчук С. Ф. Ептоніми Й.В. Гете: системно-функціональний та лінгвокультурологічний аспекти : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04. Чернівці, 2011. 289 с.

REFERENCES

1. Gak W.G. Language Transformations. Moscow, 1998. 736 p.
2. Dyadechko L.P. "Winged word sound", or Russian eptology. Kyiv, 2007. 336 p.
3. Lysenko O. M. Experience of lexicographic fixation of phraseological biblicalisms: a diachronic aspect. Scientific notes of the National University of Ostroh Academy. Ostroh, 2010. P. 396–404.
4. Nakhimova E. A. Precedent names in mass communication. URL : <http://www.philology.ru/linguistics2/nakhimova-07a.htm>
5. Onishchenko N. A. Precedent personality as a factor in the formation of an eponymic fund (on the material of J.W. Goethe's aphorisms). Kharkiv National University: Coll. of sciences. Ser.: Romano-Germanic Philology. Methods of teaching foreign languages. Kharkiv, 2009. - No. 848. - P. 72-77.
6. Shkvarchuk S.S. J.W. Goethe's eponyms: systemfunctional and lingvocultural aspects. Dissertation for Candidate's Degree in Philology (PhD). Speciality: 10.02.04. Chernivtsi, 2011. 20 p.

УДК : 81-116.4

Колесник О.
(Київ)

СИСТЕМНІ ОСНОВИ МОВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

У статті розглянуті універсальні механізми мовного моделювання, дотичні до створення "альтернативного світу". Запропоновано модель семантичних трансформацій, що розгортаються у контексті "іраціональної раціоналізації" світу. Категоризаційні та номінативні інтерфункції процесу світо-моделювання розглянуто з позицій теорії міфологічно орієнтованого семіозису, М-логіки та універсології.

Ключові слова: моделювання, система, семіозис, інтерфункція, процедура

В статье рассмотрены универсальные механизмы языкового моделирования, задействованные при создании "альтернативного мира". Предложена модель семантических трансформаций, происходящих в контексте "иррациональной рационализации" мира. Категоризационные и номинативные интерфункции процесса миро-моделирования рассмотрены с позиций теории мифологически ориентированного семиозиса, М-логики и универсолгии.

Ключевые слова: моделирование, система, семиозис, интерфункция, процедура

The article tackles universal mechanisms involved in "irrational rationalization" and verbal creating of alternative worlds. The paper discusses theoretical premises of respective categorization acts and verbal signs' semantic transformations. Verbal modeling of desired or projected states of affairs is regarded as lingual representation of causatively, hierarchically related conceptual structures i.e. as a set of designation acts. Each of the said designation acts is identified as derivational "nano-myth" generating. Both motivation and semantic transformations of designation units used in verbal modeling are determined by irrational and empirically non-verifiable (thus mythic) structures which function as basic categorizational operators. The article introduces systemic universalia-oriented models of myth-related cognitive and verbal practices. Any rational-pragmatic or irrational-creative world modeling unfolds through the stages of involution (verbalizing the construed conceptual structure) and evolution (re-processing and "tuning" semantic clusters, shaping new senses and thus modifying the content and structure of respective concepts). Alternative realities of either conceptual or verbal nature are considered as open systems with isomorphic structure. At the involution stage they pursue their structural and functional development. At the evolution stage they become outward-oriented, interact with other systems and undergo further modification. The paper discusses universal procedural steps ("interfunctions") responsible for the completion of irrational categorization and myth-oriented semiosis. The said